

PM 2013:147 RII (Dnr 001-1091/2013)

Det svenska medborgarskapet
Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet
Remisstid 30 september 2013

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen ”Det svenska medborgarskapet” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Arbetsmarknadsdepartementet har remitterat betänkandet av medborgarskapsutredningen till staden. Utredningen lämnar förslag inom huvudsakligen följande områden: det svenska medborgarskapets betydelse, medborgarskapsceremonier för nya svenska medborgare, ökade möjligheter till svenskt medborgarskap för barn och unga och en möjlighet till svenskt medborgarskap efter kortare tid för den som behärskar det svenska språket (språkbonus).

Remissen finns att läsa i sin helhet på regeringens hemsida:

<http://www.regeringen.se/sb/d/16979/a/215710>

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret har inte någon invändning mot de föreslagna författningsändringarna men vill framhålla beträffande förslaget om språkbonus att det är viktigt att det finns tydliga regler för vilka språkkunskaper som krävs för att språkbonus ska kunna erhållas.

Arbetsmarknadsnämnden delar uppfattningen att medborgarskapets betydelse bör stärkas och förtydligas. Förslaget om språkbonus förefaller exkluderande, varför detta förslag inte bör genomföras.

Socialnämnden tillstyrker utredningens förslag att lyfta fram det svenska medborgarskapets betydelse och bedömer att det kan medverka till att öka samhörigheten i Sverige.

Utbildningsnämnden anser att förslaget till ökade möjligheter till svenskt medborgarskap för barn och unga är bra och att medborgarskapet kan utgöra en viktig pusselbit i integrationsprocessen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd ser positivt på de föreslagna förändringarna av det svenska medborgarskapet för att öka samhörighet och delaktighet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att en viktig del av medborgarskapets funktion är att känna en samhörighet med Sverige och ser därför positivt på att medborgarskapets betydelse lyfts fram och definieras.

Södermalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till utredningens förslag och slutsatser och uppskattar särskilt att barnperspektivet stärks.

Mina synpunkter

I Stockholms stad har vi haft medborgarskapsceremonier sedan 1991. Det har blivit en mycket uppskattad tradition att på nationaldagen samlas i Blå hallen för att välkomna nyblivna svenska medborgare med bland annat musik, tal och gemensam fika. Medborgarskapet är ett tecken på samhörighet med Sverige. Därför är det positivt att utredningen lyfter fram medborgarskapets betydelse på olika sätt. Förslaget om att alla kommuner ska tillhandahålla någon form av medborgarskapsceremoni ser jag positivt på, liksom förslaget att öka möjligheterna för barn att bli svenska medborgare. Om man växer upp i Sverige är det viktigt att känna samhörighet och delaktighet i det svenska samhället.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen ”Det svenska medborgarskapet” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 11 september 2013

ULLA HAMILTON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Betänkandet Det svenska medborgarskapet

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård och Roger Mogert (båda S) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Att delvis bifalla remissvaret
2. Att staden motsätter sig betänkandets förslag om ’Språkbonus’
3. Att i övrigt anför följande:

Betänkandets förslag om att det svenska medborgarskapets betydelse behöver förstärkas och förtydligas är bra. Däremot är förslaget om införandet av en Språkbonus en reform som vi är kritiska till. Vi delar arbetsmarknadsnämndens uppfattning om att detta förslag inte ska

genomföras. Att införa ett system med en gräddfil för medborgarskap för dem som kan lära sig svenska snabbt är enligt vår uppfattning en särbehandling som verkar diskriminerande mot de individer som har sämre förutsättningar att lära sig svenska språket.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. delvis bifalla förslaget till beslut
2. därutöver framföra följande

Förslaget till en språkbonus innebär i praktiken att medborgarskapet villkoras på ett sätt som Miljöpartiet tar skarpt avstånd ifrån. Vi är generellt positiva till incitament för människor att lära sig det svenska språket. Här anser vi dock, liksom Arbetsmarknadsförvaltningen, att den så kallade språkbonusen skulle vara exkluderande.

Förslaget utgår ifrån en felaktig syn på varför människor vill lära sig ett språk, antingen med piska eller med morot, en uppfattning vi inte delar. Människor som kommer till Sverige är generellt mycket medvetna om vikten av att lära sig det svenska språket och gör allt de kan för att lyckas.

Som arbetsmarknadsförvaltningen påpekar tar förslaget inte hänsyn till olika förkunskaper som människor kan ha när de kommer till Sverige, exempelvis ålder, studievana, utbildningsbakgrund eller kunskaper i andra språk. Dessa är viktiga faktorer för att kunna uppnå godkänd kurs i svenska, och förslaget kan därför bli exkluderande för vissa.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Delvis bifalla föredragandet borgarrådets förslag till beslut
2. Förslaget om språkbonus avstyrks
3. Dessutom framföra följande

Det viktigaste för att bekämpa främlingsfientlighet i vardagen och öka samhörighet och likvärdighet för alla medborgare är att satsa på strukturella reformer som gör verklig skillnad på arbetsmarknaden, bostadsmarknaden och i utbildningspolitiken. Urholkningen av välfärdssystemet drabbar särskilt hårt alla dem som inte är ”inne i systemet” från början.

Förslaget om språkbonus leder till indirekt diskriminering och blir en del av en strukturell diskriminering av personer med sämre socioekonomiska förutsättningar - ett uttryck för en klasspolitik. Istället måste alla människors lika värde vara grunden för all lagstiftning.

En språkbonus skulle bli exkluderande, eftersom det som arbetsmarknadsnämnden mycket riktigt påpekar inte tar hänsyn till ålder, studievana, utbildningsbakgrund och kunskaper i andra språk. Alla dessa faktorer är viktiga för att få godkänt i svenska för invandrare i kurs D, och gynnar därför tydligt en specifik grupp, liksom den befintliga sfi-bonusen som för övrigt nu föreslås tas bort på grund av dålig effekt. Kvinnor riskerar också att missgynnas av språkbonusen, eftersom många kommer ut senare på arbetsmarknaden än män. En viktig orsak är att föräldraförsäkringen inte är individuell.

Förslaget att öka barns möjligheter att bli svenska medborgare är en bra början, men bör kunna utsträckas till att alla barn som föds i Sverige och som förväntas växa upp här kan få svenskt medborgarskap oavsett föräldrarnas folkbokföring och uppehållstillstånd. Möjligheterna till dubbelt medborgarskap för barnen bör inte begränsas.

Förälder till barn som föreslås få svenskt medborgarskap enligt utredningens förslag på grund av den andre förälderns permanenta uppehållstillstånd bör också kunna få svenskt medborgarskap om föräldern lever permanent i Sverige med sitt barn.

ÄRENDET

Arbetsmarknadsdepartementet har remitterat betänkandet av medborgarskapsutredningen till staden. Utredningen har haft i uppdrag att utreda och lämna förslag i frågor som rör svenskt medborgarskap.

Utredningen lämnar förslag inom huvudsakligen följande områden: det svenska medborgarskapets betydelse, medborgarskapsceremonier för nya svenska medborgare, ökade möjligheter till svenskt medborgarskap för barn och unga, och en möjlighet till svenskt medborgarskap efter kortare tid för den som behärskar det svenska språket (språkbonus).

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och till Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 augusti 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har inte någon invändning mot de föreslagna författningsändringarna men vill framhålla beträffande förslaget om språkbonus att det är viktigt att det finns tydliga regler för vilka språkkunskaper som krävs för att språkbonus ska kunna erhållas.

Vad gäller förslaget att kommunerna ska anordna medborgarskapsceremonier kan det konstateras att staden gör detta redan idag på frivillig basis. Förslaget innebär en viss inskränkning i det kommunala självstyret men kontoret anser, i likhet med utredningen, att inskränkningen kan accepteras med hänsyn till ändamålet. Utredningen föreslår att de kostnader som kommunerna kommer att åsamkas genom medborgarskapsceremonierna ska ersättas.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2013 att som svar på remissen överlämna och åberopa arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Gulan Avci (FP), *bilaga 1*

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Karin Rågsjö (V), *bilaga 1*

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Medborgarskapets betydelse och medborgarskapsceremonier

Arbetsmarknadsförvaltningen delar uppfattningen att medborgarskapets betydelse bör stärkas och förtydligas som det viktigaste juridiska förhållandet mellan medborgaren och staten. På detta sätt betonas också att medborgarskapet är ett tecken på samhörighet med Sverige.

Förvaltningen tillstyrker förslaget att medborgarskapsceremonier ska genomföras i alla kommuner för att markera samhörigheten med Sverige, även om deltagande inte bör vara obligatoriskt. Eftersom kommunerna redan har en stor närhet till de nya medborgarna delar förvaltningen utredningens uppfattning att kommunen är bäst lämpad för denna uppgift. Stockholm stad har lång erfarenhet av medborgarskapsceremonier på nationaldagen i Stadshuset då nya medborgare välkomnas till Stockholm och Sverige. För att även markera tyngd och betydelse ställer sig Stockholm stad positiv till att Migrationsverket och Länsstyrelserna tillsammans utformar innehållet i ett enhetligt och högtidligt bevis om svenskt medborgarskap, men att också kommunerna ska ges möjlighet att bidra till utformningen genom exempelvis sina egna kommunvapen (motsvarande).

Språkbonus

Kunskaper i svenska språket ökar möjligheterna att vara delaktig i det svenska samhället och bidrar till integration och samhörigheten med Sverige. Förslaget, som innebär att tiden för hemvist kortas med år, tar emellertid inte hänsyn till de olika förkunskaper individer har när de kommer till Sverige såsom ålder, studievana, utbildningsbakgrund liksom kunskaper i andra språk. Dessa är viktiga faktorer för att kunna uppnå godkänd kurs i svenska för invandrare på kurs D. Av denna anledning av informationen ovan förefaller förslaget exkluderande för vissa individer och förvaltningen menar att detta förslag inte ska genomföras.

Ökade möjligheter till svenskt medborgarskap för barn och unga

Förvaltningen har inga synpunkter på förslagen om ökade möjligheter till svenskt medborgarskap för barn och unga.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2013 att som svar på remissen överlämna och åberopa socialförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och ledamoten Inger Stark (V), *bilaga .1*

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Stina Bengtsson (C), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 augusti 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Frågor om invandring och integration är ständigt aktuella i Sverige som sedan länge är ett mångkulturellt land med många invånare som antingen själva har invandrat eller har föräldrar som har sitt ursprung i ett annat land. Det framstår därför som en angelägen fråga att belysa det svenska medborgarskapets betydelse och om det i större utsträckning kan användas för att främja integrationen.

Förvaltningen instämmer i utredningens uppfattning att införande av en portalparagraf i lagen om svenskt medborgarskap (MedbL) skulle bidra till att tydliggöra medborgarskapets betydelse och framhålla att medborgarskapet står för samhörighet för alla som har svenskt

medborgarskap oavsett om man har utländsk eller svensk bakgrund.

Sedan 1991 har Stockholms stad uppmärksammat de personer som är nyblivna svenska medborgare. På nationaldagen 6 juni inbjuds stadens vuxna nyblivna svenskar till en välkomstceremoni i Stadshuset. Cirka 700 personer brukar varje år närvara vid ceremonin. De som blev inbjudna till 2013 års ceremoni är personer från 18 och uppåt som under 2012 blivit nya medborgare i Stockholm kommun. Staden hämtar information från Skatteverket och under 2012 var det cirka 3 200 personer som fått nytt medborgarskap.

Förslaget att öka möjligheterna för barn att bli svenska medborgare är bra. Om man växer upp i Sverige är det viktigt att känna sig delaktig i det svenska samhället. Förutsättningarna för att få en känslomässig anknytning till Sverige ökar om man också är svensk medborgare.

Även förslaget att få svenskt medborgarskap efter kortare tid om man snabbt lärt sig svenska är bra av samma skäl som ovan. Det finns förutsättningar för att känslan av delaktighet och gemenskap med andra i Sverige ökar om man blir svensk medborgare.

Sammantaget tillstyrker förvaltningen utredningens förslag att lyfta fram det svenska medborgarskapets betydelse och bedömer att det kan medverka till att öka samhörigheten i Sverige.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 augusti 2013 att som svar på remissen överlämna och åberopa utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamoten Per Olsson (MP), *bilaga .1*

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 augusti 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har valt att ta ställning till de förslag som faller inom ramen för utbildningsnämndens verksamhetsområde. Förvaltningen anser att förslaget till ökade möjligheter till svenskt medborgarskap för barn och unga är bra. Medborgarskapet kan utgöra en viktig pusselbit i integrationsprocessen. Det har samtidigt ett rättsligt och symboliskt värde i att stärka samhörigheten med Sverige.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2013 att som svar på remissen överlämna och åberopa Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Ewa Larsson m.fl. (MP), ledamot Claes Elmgren m.fl. (S) samt ledamot Josefin Morge (V), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 juli 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på de föreslagna förändringarna av det svenska medborgarskapet för att öka samhörighet och delaktighet. Förslagen bedöms ha begränsad påverkan på stadsdelsförvaltningens arbete.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2013 att som svar på remissen överlämna och åberopa Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordföranden Ornina Younan (S), ledamöterna Awad Hersi (MP), Jonas Ljungstedt (V), Emanuel Öz (S), Rune Olofsson (S) och Derya Uzel (MP) *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Det svenska medborgarskapets betydelse

Ett svenskt medborgarskap ger inga större rättsliga fördelar jämfört med någon som inte har ett svenskt medborgarskap. En viktig del av medborgarskapets funktion är dock att känna en samhörighet med Sverige. Förvaltningen ser därför positivt på att medborgarskapets betydelse lyfts fram och definieras.

Förvaltningen har inget att invända mot formuleringen av portalparagrafen.

Medborgarsceremonier för nya svenska medborgare

Förvaltningen instämmer med att det är lämpligt att kommunerna får ansvaret att organisera medborgarskapsceremonier utifrån just de skäl som utredningen tar upp.

Stockholms stad har sedan 1991 bjudit in alla nyblivna svenskar över 18 år till en medborgarskapsceremoni i Stadshuset på nationaldagen den 6 juni. Ungefär 700 personer brukar delta.

Förvaltningen har inget att invända emot att den föreslagna portalparagrafen får inleda medborgarskapsceremonierna.

Utredningens förslag om att Länsstyrelsen ska fungera som en kunskapsbank dit kommuner kan vända sig för förslag på hur man kan organisera dessa arrangemang är bra.

Ökade möjligheter till svenskt medborgarskap för barn och unga

Förvaltningen anser att de förslag som presenteras för ökad möjlighet till svenskt medborgarskap för barn och unga är bra.

Det är rimligt att ett barn som föddes i Sverige av föräldrar med uppehållstillstånd och en längre hemvist i Sverige ska omfattas av territorialprincipen oavsett föräldrarnas medborgarskap. Det är även troligt att ett barn eller en ung person som levt en längre tid i landet känner en samhörighet med det landet och bör kunna få förvärva ett medborgarskap.

Det är även viktigt att Sverige uppfyller de åtaganden man har gjort och i möjligaste mån underlättar för statslösa barn och unga att få ett medborgarskap.

Förvaltningen skulle gärna se ytterligare förenklingar av lagen där antalet olika åldrar och tidsperioder minimerades. Detta för att skapa ett mer lättbegripligt regelverk som därigenom skulle vara enklare att ta till sig och förstå.

Migrationsverket kommer ha en viktig uppgift, att i samverkan med andra nå ut med information om möjligheten att förvärva ett medborgarskap genom anmälan. Även information om betydelsen av ett medborgarskap för den enskilde är av vikt.

Språkbonus

Förvaltningen instämmer med att språket kanske är den viktigaste nyckeln för att komma in i ett socialt sammanhang. Förvaltningen ser därför positivt på att det tas fram incitament för att människor ska ta till sig det svenska språket.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 augusti 2013 att som svar på remissen överlämna och åberopa Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Anders Göransson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Gunnar Ågren (V), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juli har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag och slutsatser. Förvaltningen uppskattar särskilt att barnperspektivet stärks genom att underlätta för barn och unga att få medborgarskap samt förslagen som syftar till likvärdiga medborgarceremonier i alla kommuner.

RESERVATIONER M.M.

Arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Gulan Avci (FP) enligt följande.

Vi från Folkpartiet tillstyrker utredningens förslag om en språkbonus för medborgarskap.

Den som har en varaktig anknytning till det svenska samhället bör få möjlighet att delta fullt ut i demokratin och samhällslivet. Idag kan man endast bevisa den anknytningen genom att vara bosatt i Sverige en viss tid. Att införa en språkbonus kortar vägen till medborgarskap för personer som visat sin anknytning till Sverige genom att bosätta sig här och lära sig svenska.

En språkbonus för medborgarskap ger dessutom ett tydligt incitament för den enskilde att tillägna sig det svenska språket, som är det viktigaste redskapet för att komma in i det svenska samhället.

Självklart har olika individer olika förutsättningar och fallenhet för att lära sig ett främmande språk. Men vi anser inte att förslaget är exkluderande, eftersom undervisning erbjuds till alla, och eftersom det fortfarande är möjligt för var och en att ansöka om medborgarskap efter fem år. Att ställa lägre krav för språkbonus än genomförd kurs D vore inte lämpligt, eftersom syftet är att nya medborgare ska ha så goda språkkunskaper som möjligt, för att kunna utöva sina medborgerliga rättigheter fullt ut.

Med förvaltningens resonemang skulle alla premier för språkinläring behöva avskaffas, inte bara SFI-bonusen utan även exempelvis meritpoäng vid ansökning till högskolan. Vi anser att vägen till det svenska språket går genom anpassad och högkvalitativ undervisning och tydliga krav, inte genom sänkta krav och avskaffade incitament.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Rågsjö (V) enligt följande.

Självklart ska det inte gå snabbare att få ett medborgarskap om individen lär sig svenska snabbare.

Ett rent diskriminerande lagförslag är självklart helt bisarrt. Allas lika värde är en bra grund när vi skriver lagar i Sverige.

Socialnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och ledamoten Inger Stark (V) enligt följande.

1. Socialnämnden beslutar att avvisa förslaget i den del som berör språkkunskaper som en faktor i hur snabbt medborgarskap ska kunna beviljas.
2. Socialnämnden godkänner i övriga delar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
3. Därutöver anför nämnden följande.

Det torde vara tämligen väl belagt att tillgången till språket som verktyg är starkt kopplat till klasstillhörighet. Att sålunda koppla medborgarskapet till möjligheten att tillgodogöra sig ett nytt språk snabbt, är sålunda att i hög grad koppla det till klasstillhörighet. Det är naturligtvis inte acceptabelt. Förslaget avvisas därför i denna del.

Särskilt uttalande gjordes av Stina Bengtsson (C) enligt följande.

Denna utredning är mycket välkommen då det är av högsta vikt att människor som söker medborgarskap i Sverige bemöts på rätt sätt. Den föreslagna språkbonusen, där de som klarar det svenska språket kan få medborgarskap tidigare, ställer jag mig dock tveksam till. Det är bra med incitament för inläring, men all erfarenhet visar att kvinnor kommer ut senare i den sociala kontexten, i arbete och på skola. Regeringen arbetar idag med den här frågan på många olika sätt, vilket jag naturligtvis välkomnar, men det är viktigt att komma ihåg det även när det gäller frågan om medborgarskap. Det får inte bli så att kvinnor missgynnas av andra omständigheter och därför inte får medborgarskap lika fort som män.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Per Olsson m.fl. (MP) enligt följande.

Nämnden beslutar att

delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
därutöver anföras.

Förslaget till en språkbonus innebär i praktiken att medborgarskapet villkoras på ett sätt som Miljöpartiet tar skarpt avstånd ifrån. Förslaget blir heller inte mindre märkligt i ljuset av att Sverige som land inte har ett officiellt språk, och att då ge snabbare handläggning pga. kunskap i svenska är inkonsekvent och ogenomtänkt.

Skarpnäck stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Ewa Larsson m.fl. (MP), Claes Elmgren m.fl. (S), Josefin Morge (V) enligt följande.

Den statliga utredningen som regeringen tillsatte i januari 2012 har nu kommit fram till ett antal slutsatser om det svenska medborgarskapet. Förslag har lämnats på fyra olika frågor om medborgarskap; medborgarskapets betydelse, medborgarskapsceremonier, ökade möjligheter för medborgarskap för barn samt en snabbare möjlighet till medborgarskap genom språkbonus

Vi tycker att förslagen och de slutsatser som redovisas angående det svenska medborgarskapets betydelse i förhållande till definitionen av medborgarskapet och dess relation till MedbL är betydelsefulla och kloka. Vi tycker även att förslagen om medborgarskapsceremonier är centrala för att inkludera och öka gemenskapen mellan nya svenska medborgare. Detta är än viktigare under ett läge där främlingsfientliga partier vinner allt mer mark.

Vi har under lång tid arbetat för att stärka rätten till medborgarskap för barn. Vi har vid flera tillfällen påtalat orimligheten i att flera barn lever år efter år som papperslösa trots att de är födda här och känner mer gemenskap med Sverige än något annat land. Därför är utredningens förslag mycket glädjande och vi hoppas på snabbt genomslag.

Dock är vi mycket kritiska till förslaget om språkbonus. Vi menar att förslaget utgår ifrån en felaktig syn på varför folk vill lära sig ett språk, antingen med piska eller med morot, en uppfattning vi inte delar. Generellt när människor kommer till Sverige är de mycket medvetna om vikten av att lära sig det svenska språket och gör allt de kan för att lyckas. Vi kommer därför fortsätta att jobba för att Sfi-undervisningen ska ges ett större anslag.

I sammanhanget är det viktigt att påpeka att det i dag reda finns en sfi-bonus som gynnar de som redan är studievana. Bonusen har negativ påverkan på de personer som saknar utbildningsbakgrund eller är analfabeter då de i många avseenden kämpar lika mycket men ändå inte får någon chans till bonus. För oss handlar det om demokratiska värden, människosyn och om varför människor vill lära sig ett språk.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Ornina Younan (S), Awad Hersi (MP), Jonas Ljungstedt (V), Emanuel Öz (S), Rune Olofsson (S) och Derya Uzel (MP) enligt följande.

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

Att därutöver anförda följande:

Vi är tveksamma till förslaget om språkbonus. Det finns ett antal andra urvalskriterier än språk, att då ge språket en särställning är orimligt.

Dessutom oroas vi av de resonemang som ligger till grund för förslaget. Att reducera enskilda individer till nyttomaximerande medborgarskapskonsumenter är att ha en alltför förenklad syn på tillvaron.”

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anders Göransson m.fl. (S) enligt följande.

Bifalla förvaltningens förslag till beslut med följande tillägg: Vi är tveksamma till förslaget om språkbonus. Det finns ett antal andra urvalskriterier än språk, att då ge språket en särställning är orimligt.

Dessutom oroas vi av de resonemang som ligger till grund för förslaget. Att reducera enskilda individer till nyttomaximerande medborgarskapskonsumenter är att ha en alltför förenklad syn på tillvaron.

Reservation anfördes av Gunnar Ågren (V) enligt följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande och framför följande:

Utredningens sammanfattning betonar det faktum att genomförandet av dess förslag om medborgarceremonier "...kommer att innebära kostnader för landets kommuner" (SOU 2013:29, s. 26).

Västerpartiet föreslår att regeringen i stället för att kasta bort skattepengar på överflödiga ceremonier satsar samma summa pengar som motsvarar de kostnaderna som ett eventuellt genomförande av utredningens förslag (om medborgarskaps-ceremonier) skulle innebära för landets kommuner på ökade insatser för förskole- och SFI-lärare, i synnerhet i form av ökade löner och bättre anställningsförhållanden.

Alliansen har genom sin neoliberal, individualistiska och konkurrensbaserade politik har gett näring åt främlingsfientlighet.

Järnrörsbeväpnade riksdagsmän som jagade en invandrare på Stockholms gator, Stockholmspolis som jagade flyktingar i t-banan, Sveriges migrationsminister som fick sitta kvar trots sina rasistiska uttalanden. Allt detta har präglat det kollektiva undermedveteten under de senare tid och lett till frågan: hur skapar man samhörighet i ett land där främlingsfientligheten sitter i riksdagen och till och med på regeringens stolar? Utredningen "Det svenska medborgarskapet" beställdes av Alliansens regering

den 12 januari 2012. Det är ett desperat försök att hitta en kompass och börja skapa en integrationspolitik nu, efter 7 år vid makten, som inleddes med att man avskaffade den myndighet som jobbade med integrationsfrågor. Vi anser att det är lite för sent.

Södermalms stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande är hederligt när det vill "...framhålla utredningens förslag att stärka barn och ungas rätt till medborgarskap..." (*Tjänsteutl.* 2013-07-03, s. 1). Vänsterpartiet instämmer helt i det förslaget.

Det som är förvånande är att Alliansens regering behöver en utredning för att "...bedöma om rätten till medborgarskap för barn och unga [...] bör stärkas" (SOU 2013:29, s. 18)*.

Vi instämmer i utredningens självklara förslag enligt vilket:

"Ett barn som föds i Sverige och som kan förväntas växa upp här, bör förvärva svenskt medborgarskap vid födelsen oavsett om barnets föräldrar är svenska medborgare." (SOU 2013:29, s. 19).

Dock anser vi att utredningens föreslagna åtgärder om "...ökade möjligheter till svenskt medborgarskap för barn och unga..." (s. 13) fortfarande är extremt måttfulla och exkluderande för många barn. I synnerhet borde det inte vara bara "vissa" barn (SOU 2013:29, s. 8) utan *alla* barn "...som föds i Sverige och som kan förväntas växa upp här, som förvärvar svenskt medborgarskap vid födelsen oavsett barnets om föräldrar är svenska medborgare" (SOU 2013:29, s. 19).

I synnerhet tycker vi att utredningens förslag inte återspeglar dagens mångkulturella samhälles verklighet och behov. Å ena sidan är förslaget krav svårt att uppfylla för många barnfamiljer som lever i Sverige då förslaget ställer krav på att "...en av förälder till barnet dels är folkbokförd här i landet sedan tre år, dels har permanent uppehållstillstånd" (SOU 2013:29, s. 20); å andra sidan berör det förslaget exklusivt de barn "...som inte vid födelsen förvärvar ett annat medborgarskap"

(SOU 2013:29, s. 20).

Vi anser att det sista kravet är överflödigt och att det går emot barnets intresse och rättigheter. Som utredningen påpekar så innebär ett medborgarskap "friheter" och "rättigheter" (SOU 2013:29, s. 14). Det är viktigt för barnet att kunna behålla friheten och rikedom som innebär att ha flera medborgarskap. Vi anser att rapportens statslöshetskrav - för att barn som föds i Sverige ska kunna delta i det svenska medborgarskapet - starkt begränsar barnets rätt till den frihet som ett dubbelt medborgarskap ger.

På grundval av utredningens egna förslag till slutsatser om det som kan vara den grundläggande betydelsen av medborgarskap kan man säga att synpunkten som uttrycks i rapporten (SOU, 2013:29 s. 24) nekar mångkulturella familjers barn deras grundläggande rätt till ett dubbelt medborgarskap. Detta vill säga att mångkulturella barn som föds i Sverige nekas rätten att "samhöra" till flera kulturer samtidigt (SOU 2013:29, s. 14) för att kunna ha rätt att bli automatiskt svensk. Det är ett starkt chauvinistiskt syn på medborgarskapet som markerar ett tydligt avstånd från ett mångkulturellt samhälle.

Vi anser också att den förälder vars barn har rätt enligt utredningens förslag att automatiskt få det svenska medborgarskapet på grund av den andra förälderns permanenta uppehållstillstånd också bör automatiskt tilldelas ett permanent uppehållstillstånd om hen lever permanent i Sverige med sitt barn. Detta för att skydda denna förälder från att bli utsatt för hot eller våld i samband med en otrygg vistelsesituation i Sverige.

Utöver "...utredningens förslag att stärka barn och ungas rätt till medborgarskap..." (*Tjänsteutl.* 2013-07-03, s. 1) väljer förvaltningens tjänsteutlåtande att framhålla bara "...förslagen som syftar till likvärdiga medborgarskapceremonier i alla kommuner" ur de 4 olika huvudförslag som presenteras i *Det svenska medborgarskap* (SOU, 2013:29 s. 13).

Förvaltning gör rätt att vilja framhålla *likvärdighet* som ett viktigt begrepp i det ärendet. Idag finns det inget likvärdighet i synnerhet om hur flyktingarna och de andra potentiella nya medborgare som flyttar till Sverige tas emot mellan de olika kommunerna och vissa kommuner tar inte det ansvaret de borde i deras välkommande.

Enligt *Tjänsteutlåtandet* (s. 3) innebär utredningens förslag "...ett förtydligande och förstärkande av betydelsen av samhörighet med Sverige när det gäller medborgarskap..."

* "om" betonade av oss.

genom *ceremonier* som "...ska ha till syfte att i högre grad än i dag bidra till att markera medborgarskapets tyngd och betydelse."

Samhörighet och likvärdighet är förstås viktiga begrepp för en fungerande demokrati. Dock anser vi att en "ceremoni" är - som påpekar ordets egna definition - den minst viktiga och den mest ytliga samhörighets- och likvärdighetsuttryck som ett land kan erbjuda sina nya medborgare.

Att satsa på *ceremonier* i stället för att satsa på strukturella reformer som behövs för att bekämpa främlingsfientlighet i vardagen är att erbjuda "bröd och skådespel" åt dem som i stället behöver riktiga integrationsmöjligheter.

Vi menar att den riktiga "medborgarskapceremonin" äger rum i medborgarnas vardag. Det behövs inget annat "bevis" - än själva medborgarskapdokumenten - på att de nya medborgarna är välkomna när staten ger trygghet i vardagen och är garant för att alla ska få jämlika och jämställda möjligheter i form av tillgång till en bra förskola, en bra skola, en bra svenska för invandrare kurs, ett tryggt jobb och bostad, en bra sjukvård, värdiga äldreomsorg och äldreboende, osv.

Sammanfattningsvis tycker vi att en stat som behöver högtidsceremonier för att meddela sina medborgare vad "sahörighet" och "likvärdighet" betyder snarare är en stat som vill gömma bakom skådespel det faktum att den *gemensamma välfärden* inte länge uppfyller den funktionen som den borde.